

VIJEĆE FILOLOŠKOG FAKULTETA

Zahtjev za ocjenu magistarskog rada

Na osnovu člana 25 Pravila studiranja na postdiplomskim studijama UCG, podnosim zahtjev za ocjenu magistarskog rada pod nazivom Somatizmi sa konstituentom *Hand/ruka* u njemačkoj i crnogorskoj frazeologiji Vijeće Filološkog fakulteta, na sjednici održanoj 20. 07. 2018., odobrilo je temu magistarskog rada i usvojilo Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti teme i kandidata, u sastavu: prof. dr Sonja Nenezić, predsjednik, prof. dr Smilja Srdić, mentor, i prof. dr Annette Durović, član Komisije.

Uz zahtjev prilažem:

- prijavu,
- pisanu saglasnost mentora da rad sadrži sve elemente propisane za obrazloženje teme,
- izvještaj iz službene evidencije o ispitima i ECTS bodovima kandidata,
- magistarski rad (u propisanom broju primjeraka).

Podnosilac zahtjeva

Ilda Ramusović

Potpis podnosioca

Ilda Ramusović

Studijski program

Studijski program za njemački jezik i književnost - Nauka
o jeziku

Br. indeksa 2/16

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMJENO: 10.12.2019.			
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRJEDNOST
01.	2313		

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET NIKŠIĆ
Vijeću Filoloskog fakulteta

Prijava teme magistarskog rada

Na osnovu člana 22, st. 2 i 4, i člana 23. *Pravila studiranja na postdiplomskim studijama* podnosim prijavu teme magistarskog rada iz predmeta Kontrastivna analiza njemačkog i srpskohrvatskog jezika.

Temu za izradu magistarskog rada predlažem u dogovoru sa predmetnim nastavnikom prof. dr Smiljom Srdić.

Prijava sadrži: biografiju, naziv i kratku razradu teme, strukturu rada i obrazloženje na koje je svojim potpisom saglasnost dao nastavnik na odabranom predmetu.

Kao mentora za izradu magistarskog rada predlažem prof. dr Smilju Srdić čiju pisanu saglasnost prilažem uz prijavu.

U Nikšiću, 4.06.2018.

Ime i prezime studenta, broj indeksa

Ilda Ramusović, 2/16

Potpis studenta:

Ilda Ramusović

Studijski program

Njemački jezik i književnost – Nauka o jeziku

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMJENO: <u>4.06.2018.</u>			
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRJEDNOST
01	857		

1.BIOGRAFIJA KANDIDATA

Lični podaci

Ime i prezime: Ilda Ramusović

Datum i mjesto rođenja: 28.12.1991, Berane, Crna Gora

Adresa: Ul. Vuka Karadzica br. 15

Broj telefona: 068 724 385

E-mail: ilda.ramusovic@gmail.com

Obrazovanje:

2016	Magistarske studije (MA) – Filološki fakultet Nikšić
Oblast: <i>Nauka o jeziku (njemački jezik)</i>
2013-2014	Specijalističke studije (Spec.Art) - Filozofski fakultet Nikšić
Smjer: <i>prosvjetno-pedagoški</i>
2010-2013	Osnovne studije (BA) – Filozofski fakultet Nikšić
<i>Njemački jezik i književnost</i>

Stručno usavršavanje:

2015-2016	Stručno osposobljavanje - OŠ „Maksim Gorki“, Podgorica
<i>Profesor njemačkog jezika (položen stručni ispit)</i> |
|-----------|--|

Radno iskustvo

od 01.09.2016	Međunarodna IB škola „Knightsbridge School Montenegro“
<i>Profesor njemačkog jezika (osnovno i srednje obrazovanje)</i> |
|---------------|--|

Ostalo

2013	Basileus (Erasmus) stipendija - akademska godina u Hajdelbergu, Njemačka
Ruprecht-Karls univerzitet u Hajdelbergu
Germanistika (Germanistik im Kulturvergleich)
2012	CEEPUS stipendija - akademski semestar u Beču, Austrija
Univerzitet u Beču – Centar za prevodilaštvo

2. TEMA

Naziv teme: „Somatizmi sa konstituentom *Hand/ruka* u njemačkoj i crnogorskoj frazeologiji”

Kratka razrada teme

U ovom radu proučavaće se somatizmi koji sadrže konstituentu *Hand/ruka*, te ovaj rad spada u proučavanja frazeologije kao lingvističke discipline. Naime, frazeologiju definišemo kao nauku o o višechlanim jezičkim jedinicama koje imaju stabilnu strukturu i koje se u govornom činu uvijek reprodukuju kao cjelina (Palm 1997: 1-2). Frazeologizmima izražavamo emocije, stavove, ponašanje. Somatizmima smatramo frazeološke jedinice čija jedna komponenta imenuje dio čovjekovog tijela (Ristić 2015). U ovom radu biće riječ o somatizmima koji sadrže konstituentu *Hand/ruka*. Frazeologizmi kao što je *in guten Händen (sein) - biti u dobrim rukama*, će biti podvrgnuti kontrastivnoj analizi kako bi se utvrdio stepen ekvivalencije - totalne, parcijalne, semantičke i nulte (Hrustić 2015: 124-126). Upotrebu ekscerpiranih frazeologizama prezentovaćemo odgovarajućim primjerima. Teorijski dio rada će detaljnije predstaviti frazeologiju kao naučnu disciplinu, njene karakteristike i dosadašnja proučavanja da bi se u drugom dijelu rada analizirali somatizmi kao frazeološke jedinice. Korpus će sačinjavati somatizmi sa komponentom *Hand/ruka*, ekscerpirani iz frazeološkog rečnika: *Nemačko-srpskohrvatski frazeološki rečnik: nemački idiomatski izrazi sa srpskohrvatskim ekvivalentima* (1981) Pavice Mrazović i Ružice Primorac. Polazni jezik je njemački, dok je ciljni crnogorski jezik. Za analizu korpusa biće od velikog značaja i sledeći riječnici: Otašević Đ. (2012). *Frazeološki rečnik srpskog jezika.*, Duden (2002).: *Redewendungen. Wörterbuch der deutschen Idiomatik*, kao i Matešić J. (1982). *Frazeološki rječnik hrvatskoga ili srpskog jezika*

3. STRUKTURA RADA

U prvom dijelu rada će biti definisan pojam frazeologije i frazeologizama, zatim navedene osnovne karakteristike i prikazana klasifikacija istih.

Drugi dio rada obuhvata kontrastivnu analizu somatizama u njemačkom i crnogorskom jeziku, uzimajući njemački jezik kao polazni. Pojedinačni somatizmi sa konstituentom *Hand/ruka* će u

ovom dijelu rada biti detaljno analizirani na morfosintaksičkom i semantičkom nivou kako bi se konstatovale sličnosti i razlike u kontrastiranom jezičkom paru.
U završnom dijelu rada biće sumirani dobijeni rezultati koji se odnose na somatizme sa pomenutom konstituentom.

Sadržaj rada

Uvod

Apstrakt

Das Apstract

1. Frazeologija

1.1.1. Frazeologija u užem smislu

1.1.2. Frazeologija u širem smislu

2. Karakteristike frazeologizama

2.1.1. Idiomaticnost

2.1.2. Polileksičnost

2.1.3. Stabilnost

2.1.4. Leksikalizacija i reprodukovanje

2.2. Klasifikacija frazeologizama

3. Somatizmi

4. Kontrastivna frazeologija

4.1. Ekvivalencija

4.2. Problem ekvivalencije

4.3. Prevodna ekvivalencija i formalna korespondencija

4.4. Tipovi ekvivalentncije

5. Somatizmi sa komponentom *Hand/ruka*

5.1. Kontrastivna analiza njemačkih i crnogorskih frazeologizama sa komponentom

Hand/ruka

6. Zaključak

7. Rezime

8. Literatura

4. OBRAZLOŽENJE

Obrazloženje naziva rada

Naziv rada je „Somatizmi sa konstituentom *Hand/ruka* u njemačkoj i crnogorskoj frazeologiji” i rad spada u oblast frazeologije. Frazeologizmi su čest predmet lingvističkih istraživanja, kontrastivna frazeologija, pak, još uvijek je u sjenci kontrastivnih istraživanja sintaksičkog i morfološkog sistema njemačkog i drugih jezika.

Frazeologija kao lingvistička disciplina, a somatizmi kao frazeološke jedinice zauzimaju bitno mjesto u nauci o jeziku, kako u njemačkom tako i u crnogorskom. Oni su dio svakodnevnog govora. Kako frazeološke jedinice sa istim konstituentama postoje u oba jezika, interesantno ih je upoređivati i naći sličnosti i razlike na leksičkom, morfosintaksičkom i semantičkom nivou. U njemačkom jeziku postoji znatan broj radova o somatizmima, u crnogorskom manje. Samim tim je tema značajna za proučavanje i može da posluži kao osnov za dalje proučavanje ovih kao i drugih frazeoloških jedinica. Konstituenta *Hand/ruka* će u ovom radu imati centralno mjesto. Ruke kao simbol slobodne volje, pomoći i moći, imaju bitno mjesto u frazeologizmima njemačkog kao i crnogorskog jezika, te će njihovo kontrastivno proučavanje predstavljati doprinos frazeologiji.

Riječ *Hand* se u crnogorskom jeziku zavisno od konteksta može prevesti kao *šaka* ili *ruka*. Iako u njemačkom jeziku postoji posebna riječ za ruku (*Arm*), u ovom radu nećemo kontrastirati konstituentu *Arm/ruka*, jer se njemački somatizmi sa konstituentom *Hand* u crnogorskom jeziku u većem broju prevode konstituentom *ruka*. Na primjer, frazeologizam *die Hand ins Feuer legen* nećemo prevesti kao **staviti šaku u vatru* već kao *staviti ruku u vatru*. Mali broj frazeologizama prevodi konstituentu *Hand* kao *šaku*, te ćemo se i u ovom radu ograničiti na kontrastiranje frazeologizama sa konstituentom *Hand/ruka*.

Predmet istraživanja

Predmet istraživanja ovog rada su somatizmi u njemačkom i crnogorskom jeziku koji u svom obliku sadže konstituentu *Hand/ruka*. U svakodnevnom govoru je upotreba somatizama

više nego česta pojava. Frazeologizmi često sadrže u svom sastavu dijelove tijela, tjelesne tečnosti. Kao jedna od čestih konstituenata sreće se *Hand/ruka*.

Kontrastivnom analizom njemačkih frazeologizama sa ekvivalentima u crnogorskom želimo utvrditi u kom postotku su zastupljeni frazeologizmi sa:

- a) totalnom ekvivalencijom (sastavljeni od istih leksema, sa istom gramatičkom strukturom i istim značenjem)
- b) parcijalnom ekvivalencijom (razlikuju se u nekom od pomenutih segmenata)
- c) semantičkom ekvivalencijom (razlikuju se u leksici, gramatičkoj strukturi, a imaju isto značenje)
- d) nultom ekvivalencijom (u ciljnom jeziku ne postoji ekvivalentni frazem pa se pristupa opisnom prevođenju)

Kako su do danas izostala značajnija kontrastivna istraživanja pomenutih somatizama, ovo istraživanje će predstavljati doprinos kontrastivnoj frazeologiji.

Hipoteza sa obrazloženjem

Hipoteza: Pretpostavlja se da je zastupljena djelimična ekvivalencija somatizama sa konstituentom Hand/ruka u kontrastivnoj analizi somatizama njemačkog i crnogorskog jezika.

Određen broj radova koji se bave kontrastivnim proučavanjima somatizama u srpskom odnosno hrvatskom jeziku u poređenju sa njemačkim uglavnom potvrđuju djelimičnu ekvivalentnost. A kako njemački i crnogorski jezik ne spadaju u istu jezičku grupu, ne očekuje se potpuno poklapanje. Imajući to u vidu, pretpostavljamo djelimičnu ekvivalenciju somatizama sa sastavnicom *Hand/ruka* u kontrastiranju njemačkog i crnogorskog jezika, sa njemačkim kao polaznim a crnogorskim kao ciljnim jezikom.

Svrha i cilj istraživanja

Kako na crnogorskom jeziku postoji mali broj istraživanja na temu somatizama, svrha ovog rada će biti da sumira dosadašnja istraživanja ali i da analizom ekscerpiranih somatizama sa

komponentom *Hand/ruka* da doprinos crnogorskoj i kontrastivnoj frazeologiji. Ciljevi ovog istraživanja su sledeći:

- utvrđivanje sličnosti i razlika između somatizama u njemačkom i crnogorskom jeziku sa konstituentom *Hand/ruka*
- sumiranje rezultata nakon provedene kontrastivne analize
- utvrđivanje tačnog broja frazeologizama u njemačkom i crnogorskom jeziku koji sadrže konstituentu *Hand/ruka*

Metode koje će se primijeniti

Metode koje će biti primjenjene u istraživanju su, prije svega, stukturalna i metoda kontrastivne analize. U centralnom dijelu rada će se ekscerpirani frazeologizmi sa konstituentom *Hand/ruka* podvrgnuti neposrednom poređenju te će se grupisati na osnovu morfosintaksičkih osobina. Ovakav pristup takođe zahtijeva i metodu prevodne ekvivalencije, te će se provjeriti u kom stepenu se somatizmi njemačkog jezika mogu prevesti na crnogorski jezik.

Prilikom kontrastiranja jezika bitno je praviti razliku između prevodne ekvivalencije i formalnog korespondenta. Formalna korespondencija predstavlja odnos između određenog elementa jednog jezika i elementa koji mu odgovara u drugom jeziku, dakle radi se o uspostavljanju prevoda na osnovu jezičkog sastava. Kod prevodne ekvivalencije međutim nailazimo na komunikacijsku funkciju prevoda i ne možemo je poistovjetiti sa terminom formalne korespondencije (Ivir, 1978). Dakle, prevodna ekvivalencija predstavlja ekvivalent na nivou komunikacije dok je formalni korespondent odnos lingvističkih kategorija u okviru dva jezika koja se kontrastiraju (Kljakić, 2013). U radu će biti razgraničena ova dva pojma tokom kontrastiranja njemačkog i crnogorskog jezika.

Centralni dio rada biće prezentovan na sledeći način: Ekscerpirani njemački frazeologizmi biće navedeni u prvoj koloni, njihovi crnogorski ekvivalenti u drugoj koloni, a u trećoj koloni će biti navedeno značenje i odgovarajući komentari (npr. da u našem ekvivalentu uopšte ne stoji „ruka“ već neka druga imenica i sl.). Ispod njemačkog i našeg frazeologizma će biti navedena vrsta fraze.

Primjer

njemački frazeologizam	crnogorski frazeologizam	komentar
sich die Hände reiben (infinitivska fraza)	<i>trljati ruke od zadovoljstva</i> (infinitivska fraza)	'likovati'; naš ekvivalent je frazeologizam koji se razlikuje u jednom elementu.

Takođe je pristutan statistički pristup pri obradi korpusnog materijala. Statistički pristup je od značaja imajući u vidu ciljeve istraživanja. U statistici će biti navedeno koja fraza je najčešća (infinitivska, verbalna/rečenica, nominalna i sl.), koliko puta kod nas ne stoji „ruka“ itd.

Popis osnovne literature

Riječnici:

1. Dudenredaktion. (2002). Duden: *Redewendungen. Wörterbuch der deutschen Idiomatik. Mannheim*: Dudenverlag.
2. Mrazović, P. Primorac, R. (1991). *Njemačko-srpskohrvatski frazeološki rečnik*. Drugo izdanje Beograd: Naučna knjiga.
3. Matešić, Josip. (1982). *Frazeološki rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*. Zagreb: Školska knjiga.
4. Otašević Đ. (2012). *Frazeološki rečnik srpskog jezika*. Novi Sad: Prometej.

Ostala literatura:

1. Burger, H. et al. (1982). *Handbuch der Phraseologie*. Berlin etc.:de Gruyter.
2. Dragičević, R. (2007). *Leksikologija srpskog jezika*. Beograd: Zavod za udžbenike.
3. Đorđević, Radmila (2004) *Uvod u kontrastiranje jezika*. Beograd: Filoloski fakultet.
4. Fleischer, Wolfgang. (1997). *Phraseologie der Deutschen Gegenwartssprache*. 2. Durchgesehene und ergänzte Auflage. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
5. Földes, C. (1996). *Deutsche Phraseologie kontrastiv: intra- und interlinguale Zugänge*. Heidelberg: Groos (Deutsch im Kontrast Bd. 15).

6. Hrustić, M. (2015). *Prevođenje u teoriji i praksi*. Tuzla: Institut za bosanski jezik i književnost, 113-126.
7. Ivir, Vladimir. (1978). *Teorija i tehnike prevođenja*. Prevođenje kao jezočki čin. Sremski Karlovci: Centar "Karlovačka gimnazija".
8. Lapinskas, S. (2013). *Zu ausgewählten theoretischen Problemen der deutschen Phraseologie*. Ein Lehrbuch für Studierende der Germanistik. Vilnius: Vilniaus Universitetas.
9. Kahl, S. (2015). *Kontrastive Analyse zu phraseologischen Somatismen im Deutschen und Italienischen*. Bamberg: University of Bamberg Press.
10. Kljakić, S. (2013). *Kontrastina analiza glagola hodanja u engleskom i srpskom jeziku*. Komunikacija i kultura online. Godina IV. Broj 4. Novi Sad: Filozofski fakultet u Novom Sadu.
11. Özbay, R. (2010). *Äquivalenz der türkischen und deutschen Somatismen mit „Hand“ und „Auge“*. CYPRUS International University CIU.
12. Palm, C. (1997). Christina Palm, *Phraseologie/Eine Einführung*, Tübingen: Gunter Narr Verlag. 2. Auflage.
13. Pon, L., Cimer, S., Karabalic, V., [Hrsg.]. (2011). *Angewandte Linguistik heute: Forschung und Perspektiven*. Beiträge von der KGAL-Konferenz 2011 / *Applied linguistics today*. Research and perspectives. Proceedings from the CALS conference Verlag: Frankfurt, M. u.a.: Lang, 173-185.
14. Glušica, Rajka. (2013). *Somatski frazeologizmi sa sastavnicom glava u Gorskom vijencunova serija*. Riječ. br. 10. Nikšić.
15. Ristić, Gordana. (2013). *СОМАТИЗМИ У НЕМАЧКОЈ И СРПСКОЈ ФРАЗЕОЛОГИЈИ (КОНТРАСТИВНА ИСТРАЖИВАЊА)* Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu.
16. Trivić, A. (2015). *Leksičko-semantička analiza somatizama u frazeologiji savremenog španskog i srpskog jezika: Kontrastivni pristup*. Doktorska disertacija. Kragujevac: Univerzitet u Kragujevcu.
17. Wild, K. (2012). *Vergleich phraseologischer Einheiten betreffend den menschlichen Körper in deutscher und russischer Sprache*. Wien: Universität Wien.

Internet izvori:

1. Redensarten-Index. URL: <http://www.redensarten-index.de/suche.php>
2. Duden online. URL: <http://www.duden.de/>
3. Linguistic international
http://www.beck-shop.de/fachbuch/vorwort/9783631651667_Intro_002.pdf
4. Erzse, D. Kinga. *Hand und Fuß im interkulturellen Vergleich. Eine kontrastive Untersuchung. Redewendungen im Deutschen und Rumänischen*. Dostupno na: <http://reviste.ulbsibiu.ro/gb/2021/Erzse.pdf>

Saglasnost na obrazloženje teme

S. Kulež

Potpis nastavnika na odabranom predmetu

VIJEĆE FILOLOŠKOG FAKULTETA

Pisana saglasnost mentora da rad sadrži sve elemente propisane za obrazloženje teme

Potvrđujem da magistarski rad pod naslovom „Somatizmi sa konstituentom *Hand/ruka* u njemačkoj i crnogorskoj frazeologiji” kandidatkinje Ilde Ramusović, Studijski program za njemački jezik i književnost, sadrži sve elemente propisane za obrazloženje teme.

ime i prezime mentora :

prof. dr Smilja Srdić

potpis mentora

Smilja Srdić

Na osnovu člana 165 stava 1 Zakona o opštem upravnom postupku ("Službeni list RCG", broj 60/03.), člana 115 stava 2 Zakona o visokom obrazovanju ("Službeni list CG", broj 44/14.) i službene evidencije, a po zahtjevu studenta Ramusović Faruk Ilda, izdaje se

UVJERENJE O POLOŽENIM ISPITIMA

Student **Ramusović Faruk Ilda**, rođena **28-12-1991** godine u mjestu **Berane**, opština **Berane**, Republika **Crna Gora**, upisana je studijske **2016/2017** godine, u **I** godinu studija, kao student koji se **samofinansira** na **magistarske akademske studije**, studijski program **NJEMAČKI JEZIK I KNJIŽEVNOST**, koji realizuje **FILOLOŠKI FAKULTET - Nikšić** Univerziteta Crne Gore u trajanju od **1 (jedan)** godine sa obimom **60** ECTS kredita.

Student je položio ispite iz sljedećih predmeta:

Redni broj	Semestar	Naziv predmeta	Ocjena	Uspjeh	Broj ECTS kredita
1.	I	ENGLESKI JEZIK	"B"	(vrlo dobar)	4.00
2.	I	PREDMET STRUKE/ISTORIJA NJEMAČKOG JEZIKA/	"A"	(odličan)	7.00
3.	I	PREDMET UŽE STRUKE/KONTRASTIVNA ANALIZA	"A"	(odličan)	7.00
4.	I	SEMANTIKA	"A"	(odličan)	6.00
5.	I	TEHNIKA NAUČNOG RADA	"A"	(odličan)	6.00

Zaključno sa rednim brojem **5**.

Ostvareni uspjeh u toku dosadašnjih studija je: - srednja ocjena položenih ispita "A" (9.87) - ukupan broj osvojenih ECTS kredita 30.00 ili 50.00% - indeks uspjeha 4.94.	
---	--

Uvjerjenje se izdaje na osnovu službene evidencije, a u svrhu ostvarivanja prava na: (dječji dodatak, porodičnu penziju, invalidski dodatak, zdravstvenu legitimaciju, povlašćenu vožnju za gradski saobraćaj, studentski dom, studentski kredit, stipendiju, regulisanje vojne obaveze i slično).

Broj:
Nikšić, 10.12.2019 godine

SEKRETAR,
[Signature]